

[Elgaard.]

Jeg skal sluttelig paa ny anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Borghjerg: Der er ikke for mit Vedkommende Grund til at forlænge denne Debat væsentligt.

Den sidste ærede Taler, Partiet Venstres Ordfører (Elgaard), sagde, at der var jo Omraader, hvor heller ikke Venstre blev repræsenteret, saa jeg kunde ikke med Rette klage over, at der var Omraader, hvor Socialdemokratiet ingen Repræsentation fandt efter dette Lovforslag. Jeg har imidlertid ikke sagt dette i Almindelighed; jeg har sagt det med Hensigt paa den særlige Ordning, der foreslaas indført for Bornholms og Lolland-Falsters, særlig Lolland-Falsters, Vedkommende. Jeg havde peget paa, at der gøres særlige Foranstaltninger for at sikre et enkelt Parti, nemlig det nuværende Regeringsparti, Repræsentation paa dette forholdsvis lille Omraade, medens der er langt større Omraader, f. Eks. Nordvest- og Vestsjælland, Nord- og Nordvestjylland, til Dels Vestjylland, hvor Socialdemokratiet slet ingen Repræsentant vilde faa, langt større Omraader, hvor der ikke blev foretaget nogen som helst særlig Foranstaltning for at sikre dette store Parti en dog lidt fyldigere Repræsentation. Det var i den Sammenhæng, jeg havde sagt det nævnte.

Det ærede Medlem Hr. Elgaard, der jo for øvrigt udtalte sig særdeles velvilligt og imødekommende, lagde ogsaa stor Vægt paa Nuancerne i, hvad jeg havde sagt forleden Dag — maaske paa det Punkt, han nævnte, lidt større Vægt derpaa, end jeg egentlig havde tænkt mig der laa deri. Men det faar være, som det være vil, det anker jeg ikke over. Derimod har den højtærede Indenrigsminister haft Tilbøjelighed til ikke at lægge tilstrækkelig Vægt paa Nuancerne, haft Tilbøjelighed til at forgrove og somme Tider mere end det og saa slaa løs paa det, han anførte man har sagt, i Stedet for nøje at holde sig til, hvad man har sagt og ogsaa til Nuancerne deri.

Den højtærede Indenrigsminister anførte, at jeg skulde have sagt noget om, at hvis det Forslag, der nu foreligger, var blevet fremsat før 1920, vilde meget have set anderledes ud her i Landet, saa kunde vi have givet det vor Tilslutning, o. s. v. o. s. v. Mine Ord faldt nu ikke just saaledes. De findes paa Sp. 3388 og lød saaledes:

„Hvis det Forslag, som Ministeren nu fremsætter, var blevet os tilbudt for 20 Aar siden“

— det er noget andet end før 1920, det er paa en Maade det samme, men der er en Nuance, det er dog ikke det samme —

„— jeg minder alle om Situationen efter 1905, da Socialdemokratiet rejste Valglovsspørgsmaalet for første Gang rigtig for Alvor ved Forslaget om en Valglovskommission — hvis man altsaa den Gang, i 1905 og de derpaa følgende Aar, fra Venstres Side var kommet med et saadant Tilbud som det, der nu foreligger, er der ingen Tvivl om, at det var lykkedes Venstre at bevare Enkeltmandsvalgene.“

Det tror jeg er rigtigt. Jeg tror ogsaa, det radikale Parti den Gang utvivlsomt var gaaet med til en Valgordning med Enkeltmandsvalg; der er jo ingen, der stærkere hævdede Enkeltmandsvalgenes Betydning end radikale Ledere, bl. a. Hr. Ove Rode. Det var Hr. Ove Rode, der i lang Tid henviste til det tidligere ærede Medlem Hr. Jensen-Kleis' Udtalelser om, at Enkeltmandsvalgssystemet var noget fundamentalt. Dette var Hr. Jensen-Kleis' Udtalelse i Modsetning til den Tale til Fordel for Forholdstalsvalg, som kom frem fra Hr. Jørgen Pedersen og fra Hr. J. C. Christensen; der var jo meget delte Meninger i Venstre.

Jeg tror da, jeg har fuldkommen historisk Ret i, at var det Forslag, der nu foreligger, naturligvis et Forslag efter de Principper, paa det Grundlag, i den Aand — for det kunde jo ikke for 20 Aar siden være forelagt ganske, som det nu er, det havde den daværende Grundlov ikke tilfaldt —, men var det fremsat med de Grundtanker, i den Aand, med den Tendens: en Anerkendelse af fuld Ligelighed i Repræsentationen, saa havde vi bevaret Enkeltmandsvalget. Vi Socialdemokrater havde slaaet til, og de Radikale havde slaaet til, derom er der ingen Tvivl mulig. Saa havde vi for 20 Aar siden faaet en Valglov, der rimeligvis havde bestaaet den Dag i Dag med Enkeltmandsvalg. Saa er det muligt, at der var kommet Ønsker op om at faa den forandret, komme frem mod mere udpræget Forholdstalsvalg o. s. v. o. s. v. — det er en Ting for sig. Hvor langt de Bestræbelser var kommet, hvorvidt de var lykkedes, skal jeg ikke her udtale mig om, men jeg henviser kun til, hvad jeg har sagt. Jeg har sagt dette, og hverken mere eller mindre.